

Aan het gemeentebestuur van Stichtse Vecht
Postbus 1212
3600 BE Maarsen

Datum : 14 juni 2016
Dossiernummer : STV16-00173 / 1
Gemeentenummer : - / J. Urbanova
Betreft : gecombineerd welstand- en monumentenadvies
haalbaarheidsonderzoek voor nieuwe raadzaal
Markt 13
Breukelen

Geacht college,

De gemeente Stichtse Vecht heeft sinds de samenvoeging van de gemeenten Breukelen, Loenen en Maarsse en Geesteren gekozen voor de locatie Maarsse en Geesteren als de plek voor het stadskantoor en het gemeentehuis voor het College en de Raad. Het voormalige gemeentehuis in Loenen zal verkocht worden en tot woningen omgebouwd. Ten aanzien van het voormalige gemeentehuis in Breukelen, Boom en Bosch, overweegt men om hier de nieuwe raadszaal onder te brengen, aangezien dit hiervoor nu onvoldoende ruimte is in Maarsse en Geesteren. Hiertoe is een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden in deze historische buitenplaats Boom en Bosch. Het pand is aangewezen als rijksmonument, evenals het bijbehorende koetshuis.

De schetsmatige ideeën die zijn ontwikkeld zijn op 17 mei tijdens het Bouwplanoverleg (het maandelijks overleg dat georganiseerd wordt door het STAMU tussen de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de Provincie Utrecht en MooiSticht) toegelicht door mevrouw J. Urbanova van de gemeente Stichtse Vecht. Zij heeft MooiSticht gevraagd naar een schriftelijke reactie op de toegelichte schetsplannen.

Het voormalige gemeentehuis Boom en Bosch in Breukelen bestond van oorsprong (1675) alleen uit het nu nog aanwezige middengedeelte. Pas in later tijd (1711) werden er de twee zijvleugels aangebouwd. In 1853 werd de zuiderzijvleugel er geheel afgehaald en werd de noordervleugel tot aan de eerste verdieping neergehaald. In 1925 werd het verkocht aan de gemeente Breukelen-Nijenrode en werd het als gemeentehuis in gebruik genomen. Bij een grondige restauratie in 1983-1984 door architect ir. J.B. baron van Asbeck werden de beide vleugels er weer aangebouwd, naar voorbeeld van de afbeelding van Lutgers uit 1836. Het middendeel kreeg toen een nieuwe dakconstructie.

Het koetshuis dateert van oorsprong uit 1680 en deed dienst als dienstwoning, stal en koetshuis. Later als tuinmanswoning en brandweergarage. In 1979-1981 is het grondig verbouwd en uitgebreid ten behoeve van het gemeentehuis. Het werd toen met een verdieping opgehoogd. Ten aanzien van het hoofdgebouw en het koetshuis is geen bouwhistorisch onderzoek verricht. De geschiedenis van de beide panden is wel beschreven in het rapport van mevrouw M.A. Prins-Schimmel "Boom en Bosch, de geschiedenis van het huis en zijn eigenaren", 1984, en in het SPOU-boekje "Breukelen, geschiedenis en architectuur", A. Manten en M. Laméris, 2008.

In de nu voorgelegde schetsplannen wordt gezocht naar een mogelijke inpassing van een grote raadszaal in het hoofdgebouw of in het koetshuis. Beide opties zijn onderzocht en schetsmatig uitgewerkt.

Raadszaal in het hoofdgebouw

Allereerst is gekeken naar de mogelijkheid om in het hoofdgebouw de raadszaal onder te brengen. In het middendeel is de oorspronkelijke structuur van de buitenplaats met de getoogde

gang in het midden, nog goed herkenbaar en aanwezig. Op de begane grond bevinden zich enkele kamers met historische interieurafwerking. Een nieuwe raadszaal wordt voorgesteld op de verdieping links van de historische gang. Hiertoe zouden alle bestaande ruimten samengevoegd dienen te worden tot één grote ruimte, hetgeen betekent dat alle tussenmuren gesloopt dienen te worden. Dit betreft dus ook de voormalige buitenmuur van het historische oorspronkelijke bouwvolume (middengedeelte). Dit stuit echter op cultuurhistorische bezwaren, aangezien hierdoor niet alleen mogelijk historisch materiaal verloren gaat, maar vooral ook de oude kenmerkende structuur onherkenbaar wordt verstoord. Bovendien blijkt de ruimte die hierdoor zou ontstaan nog niet eens volledig aan de behoefte te voldoen (te klein). Ook de ruimte in de kap van de vleugel dient erbij betrokken te worden. Tevens zullen kolommen de opstellingsmogelijkheden ernstig bemoeilijken. Daarbij is dan al de gehele voormalige buitenmuur weggedacht, terwijl wij bij dergelijke doorbraken altijd adviseren om van de oorspronkelijke muur duidelijk ter weerszijden penanten te laten staan en ook aan de bovenzijde een gedeelte van de muur over te houden, zodat de oorspronkelijke structuur zichtbaar blijft en sprake blijft van een 'gat in een muur' in plaats van dat de gehele muur wordt verwijderd. Het verder betrekken van de ruimte van de gang bij de raadszaal achten wij niet denkbaar (verstoring hoofdstructuur).

Het feit dat in 1983 de vleugels opnieuw zijn opgebouwd geeft in principe wel meer ruimte tot aanpassing in deze gedeelten, maar wij zijn van mening dat ook de invloed van een gerenommeerd architect als Baron van Asbeck op het uiterlijk van het pand een duidelijk onderdeel vormt van de geschiedenis en ontwikkeling van het pand en derhalve ook gerespecteerd dient te worden.

Wij zijn van mening dat het inpassen van de nieuwe raadszaal in het hoofdgebouw altijd een compromis zal blijven. De ruimtematen en vormen lenen zich niet voor de functie, er is architectonisch gezien weinig meerwaarde te behalen. Er ontstaat geen synergie tussen gebouwopzet en nieuwe functie. Het enige voordeel is wel dat het gebruik van het hoofdgebouw voor een publieke functie een stimulans is voor het behoud van het openbare karakter van de buitenplaats.

Raadszaal in koetshuis:

Gelet op het feit dat het koetshuis in zijn geheel met een verdieping is verhoogd, betekent dat hier op de verdieping meer mogelijkheden tot aanpassingen zijn zonder dat daarmee cultuurhistorische waarden geschaad. De beschikbare ruimte in het koetshuis is bovendien groter dan in het hoofdgebouw. De voorgelegde schetsen als studie voor het onderbrengen van de raadszaal in het koetshuis bieden een aanzet voor een meer conceptuele/aansprekende oplossing door de omvorming van de kap. De functie lijkt beter inpasbaar mede gezien de lagere waarde van de latere toevoegingen. De nu voorgestelde maatregel van een verhoogde kroonlijst laat echter de kap enigszins zweven en geeft een wat oneigenlijke oplossing. Geadviseerd wordt om dan te laten kiezen voor geïntegreerde oplossing, zoals bijvoorbeeld een geheel nieuwe vorm voor de kap. Het koetshuis biedt goede mogelijkheden om hier een herkenbare nieuwe functie in te huisvesten.

Wij zien derhalve vanuit de cultuurhistorische waarden meer mogelijkheden om te komen tot een goede inpassing van de raadszaal in het koetshuis, dan in het hoofdgebouw.

In het algemeen adviseren wij om de buitenplaats als één geheel (complex van gebouwen en tuin) bijeen te laten houden en herkenbaar te laten zijn, en het niet te laten opsplitsen of het risico hiertoe uit te lokken. Het behoud van het geheel als openbaar toegankelijk geheel en als onderdeel van de gemeentelijke apparaat wordt zeker gewaardeerd.

Namens de commissie voor ruimtelijke kwaliteit van Stichtse Vecht,
mw. ir. W.A.P. Dubelaar-Schippers
adviseur monumenten